

Östtimors existens hotad

Östtimors president Xanana Gusmão hävdar att Australiens anspråk på det fattiga landets naturresurser hotar Östtimors existens.

I ett australiskt TV-program den 10 maj sade Gusmão att Australien trotsar internationella lagar med sina krav på oljan och gasen i Timorhavet.

Betydande olje- och gasfyndigheter finns ju under havsbotten i Timorhavet i gränsområdet mellan Östtimor, Australien och Indonesien. Tillfälliga avtal om exploateringen finns mellan de tre länderna, men inga permanenta havsgränser mellan Östtimor och Australien har fastställts och det finns inga långsiktiga avtal om de miljarder dollar, som potentiellt kan fås ur området. Enligt de tillfälliga avtalen erhåller Östtimor redan royalty.

Samtal i Dili

Den 19-22 april träffades representanter för Australien och Östtimor i Dili för samtal om havsgränsen. Det finns ingen officiell redovisning av samtalen, men deltagarna har förklarat sina ståndpunkter för Time.

Mittlinjen eller kontinentalsockeln

Östtimor anser att gränsen ska dras längs mittlinjen av de 600 kilometer hav som skiljer länderna. Det skulle innebära att 90% av oljan och gasen hamnar på Östtimors sida. Australien å andra sidan hävdar att gränsen ska dras längs kontinentalsockeln. En del av gränsen skulle i så fall ligga så nära som 150 kilometer från Östtimors kust.

Dagens avtal

Under det nu gällande avtalet får Östtimor 20% av intäkterna från Greater Sunrise-fältet, områdets rikaste gasfält. Följaktligen får Australien 80%.

Från fälten i den del, som ska utvinnas gemensamt av Australien och Östtimor, får Östtimor 90% och Australien 10%. Dessa fält ger dock inte alls lika mycket även om till exempel gasproduktionen från Bayu-Undan började den 10 februari.

ConocoPhillips har börjat att producera flytande gas från fältet Bayu-Undan i Timorhavet. Fältet ligger i den del, som ska utvinnas gemensamt av Australien och Östtimor. Fältet producerar flytande propan och butan. Den gas som också tas upp pumpas tills vidare tillbaka ner i fältet. Bayu-Undan ligger 250 km söder om Suai i Östtimor och 500 km nordväst om Darwin i Australien. Under 2006 kommer fältet också att producera flytande naturgas, LNG. Byggandet har redan börjat och kommer också att omfatta en gasledning till Wickham Point, n ä r a

Darwin. Gasen säljs till ett japanskt kraftbolag.

Lagar ger Östtimor rätt

Gusmão sade i programmet att de intäkter som står på spel är viktiga för landets överlevnad. "Det är en

(Forts. på sidan 5)

Merdeka & ÖsttimorInformation

Nr 22 – 2004

(Forts. från sidan 4)

fråga om liv eller död, en fråga om att alltid vara fattig, alltid tigga eller att vara självförsörjande”, sade han. Också Östtimors premiärminister Mari Alkatiri och utrikesminister José Ramos-Horta har i kraftiga ordalag kritiserat Australiens hållning. FN:s generalsekreterare Kofi Annan har uttryckt sitt stöd för Östtimor.

Peter Galbraith arbetar som konsult för Östtimor. Han menar att internationell lag ger Östtimor rätt.

”De (Australien) vet mycket väl att en domstol enligt internationell lag skulle dra gränsen genom mittpunkten mellan länderna och det skulle betyda att 100% av resurserna som omfattas av Timorhavet-avtalet skulle tillfalla Östtimor”, sade han.

Australiens utrikesminister Alexander Downer menar dock att Australien inte begått något fel i förhandlingarna om den omstridda havsgränsen.

Tommy Pollák

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.